

IRAKASKUNTZA-GIDA

2017/18

Ikastegia 160 - Lan Harreman eta Gizarte Langintza Fakultatea. Arabako Atala

Zikl. Zehaztugabea

Plana GTRABA10 - Gizarte Langintzako Gradua

Ikastaroa 2. maila

IRAKASGAIA

25931 - Banakako eta Familiako Gizarte Langintza

ECTS kredituak: 6

IRAKASGAIAREN AZALPENA ETA TESTUINGURUA ZEHAZTEA

Ikasgai hau beharrezkotzat jotzen da gizarte langintzaren jardute profesionalerako. A Moduluaren barruan kokatzen da, Gizarte Langintza: Oinarriak, Metodologia, Teoriak eta Teknikak. Hauek dira harremana duten ikasgaiak: Lehen mailako Gizarte Langintzarako Gizarte eta Komunikazio Trebetasunak eta Esku-hartzeko Teknikak Gizarte Langintzan. Bigarren mailako Taldeko Gizarte Langintza eta Komunitateko Gizarte Langintza. Eduki tekniko-metodologikoarekin lotuta dago ikasgai hauetan: Gizarte Proiekturen Diseinua eta Ebaluazioa; Gizarte Ikerketarako Metodologia Kuantitatiboa; Gizarte Ikerketarako Metodologia Kualitatiboa.

Gizon-emakumeen lehenengo gizarte sistema, ikasten ikasi dugun lekua, familia da. Zentzu honetan, bere kideen identitate eta garapen psiko-sozialaren ardatza nagusia da. Halaber, pertsona eta familiekin garatzen den esku-hartzea gizarte langintzaren arreta nagusia izan da, bere jatorrietatik. Lehenengo gizarte langileek, emakume eta bere umeen ongizateaz arduratu ziren, familiaren ongizaterako zuen garrantzia ohartu zirelako. Ikasgaiak hiru alderdi ditu: testuingurua eta epistemologia; metodologiak eta erdu teorikoak pertsonekin eta familiekin

GAITASUNAK / IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

GAITASUN ESPEZIFIKOAK:

- 1.Banakako eta familiako gizarte langintzaren printzipio epistemologikoak ulertu, modu kritiko eta kreatibo bat aplikatuz, gizarte esku-hartzea posible izango den egoera ezberdinenean ebaluaketan.
- 2.Erabiltailearekin harreman profesional eraginkorra eta konfiantzazko ulertu eta garatu, bere ahalduntze eta autonomia bultzatzu, oinarrizko giza trebetasunak erabiliz: enpatia, entzute aktiboa, komunikazio analogiko eta digitalaren interpretazioa eta erabilera.
- 3.Gizarte langintzaren printzipio metodologikoen arabera, supostu praktikoak ulertu eta konpondu, banako eta familiako gizarte esku-hartzearen eredu barruan.
- 4.Pertsonekin eta familiekin dauden eredu teorikoak eta dagozkien esku-hartze tekniken eredu teorikoak ezberdindu, egoera ezberdin bakoitzerako egokiena dena aukeratuz eta garatuz. Guzti hau, erabiltailearen ahalduntze, autonomia eta giza ongizatea bultzatzeko, berak ere erabakiak hartzen dituen heinean, bere aldaketa prozesuan, bizitza aukerak eta giza sareen garapenean inplikatuz.
- 5.Ikasgaien landutako ezagutzak eta trebetasunen ikasketa sistematizatu, material teoriko-praktikoak sortuz, non ikasleak bere gaitasun erreflexiboa eta kreatiboa garatzen duen. Guzti hau gizarte langintzaren jarduteari aplikatutako azterketa, sinstesi, berrikuntza eta informazio elkartrukatzearan oinarrituta.
- 6.Banakako eta familiako gizarte langintzak, talde eta komunitateko esku-hartze mailekin dituen loturak, modu sistematiiko eta integral batean ezarri.

EDUKI TEORIKO-PRAKTIKOAK

I. MODULUA. TESTUINGURU EPISTEMOLOGIKOA

- 1.Banakako eta familiako gizarte langintzaren oinarri epistemologikoak eta metodologikoak.
  - 1.1. Familiak eta aldaketa sozialak
  - 1.2. Gizarte langintzaren jatorria eta garapena. Objektuak eta bere erreferenteak.
  - 1.3. Gizarte Langintzaren funtzio espezifikoak pertsonekin.
  - 1.4. Pertsonekin eta familiekin esku-hartzeko gizarte langintzaren oinarrizko printzipioak. Kode deontologikoa eta lana pertsona eta familiekin.
  - 1.5. Banakako eta familiako mailan dauden esku-hartze eremu ezberdinak

II. MODULUA. METODOLOGIA

- 2.Harreman profesionala pertsona eta familia erabiltaileekin.
  - 2.1.Definizioa, parte hartzen duten subjektuak. Lehen kontaktuaren garrantzia eta harreman profesionalaren garapena
  - 2.2.Elkarritzeta gizarte langintzan eta bere aplikazio praktikoa.
- 3.Gizarte langintzaren esku-hartzea: erreferente estrukturalak, sistemikoak eta dialektikoen arabera. Gizarte sistemak.
  - 3.1.Familia eta elkarbizitza unitate berriein esku-hartzeko oinarrizko kontzeptuak, ezaugarriak, osagaiak eta dinamikak.
  - 3.2.Gaur egungo mendebaldeko gizartean pertsona eta familiekin lan egiteko gizarte langintzaren erronak
- 4.Banaka eta familia mailan aplikaturiko gizarte langintzaren prozesu metodologikoaren garapena.
  - 4.1.Hasierako fasea: eskaeraren azterketa, informazio bilketa, datuen analisia. Diagnostikoa eta pronostikoa.
  - 4.2.Garapen fasea: esku-hartzearen plangintza / esku-hartze prozesua.
  - 4.3.Amaierako fasea: ebaluaketa, jarraipena eta esperientziaren sistematizazioa.
  - 4.4.Kasu praktikoak lantzen.

III. MODULUA. ESKU-HARTZEKO EREDUAK

5.Banakako gizarte langintzaren ereduak eta esku-hartze teknikak

- 5.1. Metodo eta eredu arteko ezberdintasuna.
- 5.2. Eedu diagnostikoa eta psikosoziala.
- 5.3. Jarrera aldaketaren eredu konuktista.
- 5.4. Krisietan esku-hartzeko eredu.
- 5.5. Zereginetan oinarritutako eredu
- 5.6. Eedu humanista eta existentziala
- 5.7. Eedu kritiko-erradikala
- 5.8. Zereginean oinarritutako eredu.
- 5.9. Eedu sistemikoa (sakonki ikusiko da)
- 5.10. Bestelako ereduak

6.Gizarte esku-hartzea familiarekin: eredu sistemikoa

- 6.1.Eedu sistemikoaren oinarri teorikoak
- 6.2.Familiako gizarte langintzaren prozesu metodologikoa.

Ikasgai-zerrenda honek ANECArene oniritzia dauka.

Oharra: Genero ikuspegia, etika profesionala eta giza eta komunikazio trebetasunak zeharka landuko dira.

METODOLOGIA

METODOLOGIA

Eskola magistralak, banakako lana, kasuen azterketarako taldeko lana, ekintza partehartzaleak. Kasuen azterketa, analisia eta ebaluaketa.

IRAKASKUNTZA MOTAK

Eskola mota	M	S	GA	GL	GO	GCL	TA	TI	GCA
Ikasgelako eskola-orduak	45		15						
Ikaslearen ikasgelaz kanpoko jardueren ord.	67,5		22,5						

Legenda:

M: Magistrala

S: Mintedia

GA: Gelako p.

GL: Laboratediko p. GO: Ordenadailuko p.

GCL: P. klinikoak

TA: Tailerra

TI: Tailer Ind.

GCA: Landa p.

EBALUAZIO-SISTEMAK

- Ebaluazio jarraituaren sistema
- Azken ebaluazioaren sistema

KALIFIKAZIOKO TRESNAK ETA EHUNEKOAK

- Garatu beharreko proba idatzia % 40
- Banakako lanak % 30
- Talde lanak (arazoen ebatzenak, proiektuen diseinuak) % 30

OHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

A) ETENGABEKO EBALUAZIOA (gelara etortzearen beharra).

Beharrezkoia izango da frogatzen guztiak gainditzea, batezbestekoa egiteko.

FROGA MOTAK

Banaka: Ikasgaiaren moduloei buruz, materialen irakurketa memoria, lan jarraibidei buruzko hausnarketa, eta batzutan, ahozko aurkezpenak. %30

Taldeka esku-hartze baten azterketa eta analisia % 30

Idatzizko Azterketa % 40

B) AMAIERAKO EBALUAZIOA

Azterketa teoriko-praktikoa egin behar da (%60) eta banakako lan bat (%40), programaren gaiak jarraituz eta bibliografia kontutan hartuz. Beharrezkoia izango da alderdi guztiak gainditzea, media egin ahal izateko.

ETENGABEKO EBALUAZIOARI UKO EGITEKO PROZEDURA

Ikasleak irakasgaiaren irakasleari idatziz aurkeztu beharko dio. Horretarako, bederatzi asteko epea izango du, lauhilekoa hasi ondoren.

OHIKO DEIALDIARI UKO EGITEKO PROZEDURA

Ikasleak irakasgaiaren irakasleari idatziz aurkeztu beharko dio. Horretarako, irakasgaiaren irakaskuntza aldia bukatu baino hilabete bat lehenago egingo beharko du.

AZKEN EBALUAZIOARI UKO EGITEKO PROZEDURA

Azterketa egun ofizialean egin beharreko probara ez aurkezte hutsak ekarriko du automatikoki kasuan kasuko deialdiari uko egitea.

EZOHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Azterketa teoriko-praktikoa (%60), banakako lana (%40), ikasgaiaren programa eta bibliografia jarraituz. Ezohiko deialdiari uko egiteko, nahikoa da azterketara ez aurkeztearekin.

NAHITAEZ ERABILI BEHARREKO MATERIALAK

Egelan aurkitzen den materiala.

RICHMOND, M. (2012). Zer da kasuzko gizarte-langintza? Sarrera gisako deskribapen bat. Euskal Herriko Unibertsitatea. Argitalpen Zerbitzua.

BIBLIOGRAFIA

Oinarrizko bibliografia

- AMIGUET, O. Y JULIER, C. (1994): *Travail Social et systémique*. Les editions I.E.S. Geneve.
- ARIÑO ALTUNA. M (2013) Paradigmas y modelos en trabajo social: construyendo cuerpos de pensamiento desde la diversidad y la participación en III Jornadas de Trabajo Social :Compartiendo retos, construyendo futuro Tenerife, 11, 12 y 13 de abril de 2013. <http://www.colegiotstenerife.org/ficheros/File/MIREN.pdf>
- ARIÑO ALTUNA, M. (2013) Gerundio o la impertinencia en las construcciones de Trabajo Social en VI Jornada de trabajo social : Investigación en Trabajo Social: Dialogando desde la intervención: *Gizarte Langintzako VI Jardunaldia : Ikerketa eta Gizarter Langintza. Esku- hartzetik elkarritzetan arituz*. Alberto José Olalde (aut), Isabel López Ruiz de Azua (aut), 2012, ISBN 978-84-9860-806-9, págs. 93-105
- Gizarte lanean erabilitako metodo, teknika eta dokumentuak.(2009) Deustuko Unibertsitatea. ISBNLM: 978-84-9830-195-3
- ALYWIN DE BARROS, N. y SOLAR, O.(2002): *Trabajo Social Familiar*. Ediciones Universitarias. Santiago de Chile.
- BEAVER, M. (1998): La práctica clínica del Trabajo Social con personas mayores. Paidos. Barcelona.
- BERTALANFFY, L. (1992): Perspectivas en la Teoría General de Sistemas. Alianza Editorial. Madrid.
- CAMPANINI, A y LUPPI, F. (1991): *Servicio Social y modelo sistémico*. Ed. Paidos. Barcelona.
- CIRILLO, S.(1995): *El Cambio en los contextos no terapéuticos*. Paidós, Barcelona.
- COLETTI, M.; LINARES, J.L. (1997): La intervención sistémica en los Servicios Sociales ante la familia multiproblemática. Piados. Barcelona.
- DE ROBERTIS, C. (1992): Metodología de la intervención en Trabajo Social, Barcelona, Editorial El Ateneo.
- DU RANQUET, M. (1996): Los modelos en Trabajo Social, Madrid, Ed. Siglo XX
- EROLES, C. (1998): Familia y trabajo social. Espacio Editorial. Buenos Aires.
- ESCARTÍN, M.J., PALOMAR, M. Y SUAREZ SOTO, E. (1997): *Introducción al Trabajo Social II (Trabajo con individuos y familias)*, Alicante, Aguacalera.
- ESCARTIN, M.J. (1992). El sistema familiar y el Trabajo Social. Alternativas Aldizkaria, 1zk. Cuadernos de Trabajo Social. Alicanteko Unibertsitatea.
- FERNANDEZ GARCIA, T - PONCE DE LEON ROMERO,L. (2011): *Trabajo Social con Familias*. Madrid. Ediciones Académicas, S.A.
- FERNANDEZ GARCIA, T - PONCE DE LEON ROMERO,L. (2012): *Trabajo Social Individualizado*. Madrid. UNED. Ediciones Académicas, S.A.
- GARCÍA FERNÁNDEZ, F. (2002): La intervención social en Trabajo Social. Supuestos prácticos, Málaga, Colegio Oficial de DTS de Málaga
- HEALY, K. (2001): Trabajo social: perspectivas contemporáneas. Ed. Morata. Madrid.
- HOWE, D. (1999): Dando sentido a la práctica. Ed. Maristán. Granada.
- ITUARTE, A. (1992). Procedimiento y proceso en el Trabajo Social Clínico. Consejo General de DTS. Madrid.
- MINUCHIN, S. (1982): *Familias y terapia familiar*, Buenos Aires, Gedisa
- MINUCHIN, P. MINUCHIN, S. COLAPINTO, J.(2000) *Pobreza, Institución, Familia. Amorrtu*. Buenos Aires.
- PEREZ DE AYALA, E. (1999): *Trabajando con familias*. Ed. Libros Certeza. Zaragoza
- QUINTERO VELÁSQUEZ, A.M. (1997): *Trabajo Social y Procesos familiares*. Ed. Lumen Humanitas. - Buenos Aires.
- QUINTERO VELÁSQUEZ, A.M. (2004) *El Trabajo Social Familiar y el enfoque sistémico* Ed. Lumen Humanitas. Buenos Aires.
- RICHMOND, M. (1962): Caso social individual, Buenos Aires, Hvmanitas
- RICHMOND, M. (2012). Zer da kasuzko gizarte-langintza? Sarrera gisako deskribapen bat. Euskal Herriko Unibertsitatea. Argitalpen Zerbitzua.
- ROSSELL, T. (1989): La entrevista en Trabajo Social. Escuela Universitaria de Trabajo Social de Barcelona. Hogar del Libro, S.A.
- SANCHEZ URIOS, A. (2000) *Intervención microsocial: Trabajo Social con individuos y familias*. DM. Murcia.
- SIMONS, H. (2011). *El estudio de caso. Teoría y práctica*. Ed. Morata. Madrid.
- SLUZKI, C.(1996): La red social: frontera de la práctica sistémica. Ed. Gedisa. Barcelona.
- SOBREMONT, E. (2012) Epistemología, teoría y modelos de intervención en Trabajo Social. Reflexión sobre la construcción disciplinar en España. Deusto Digital, Serie Maior, vol.13. Deusto.
- VISCARRET, J.J.(2007): Modelos y métodos de intervención en Trabajo Social. Alianza Editorial. Madrid.
- WATZLAWICK, P y otros (1981): Teoría de la comunicación humana. Ed. Herder. Barcelona.
- ZAMANILLO, T. (1993): Un enfoque sistémico para la intervención en crisis en Trabajo Social.

Cuadernos de Trabajo Social nº 6 p. 119-136.

Gehiago sakontzeko bibliografia

- BOSZORMENYI-NAGY, I. y SPARK, G. (1994): Lealtades invisibles. Amorrortu. Buenos Aires.
- CIRILLO, S(1998): Intervenciones sistémicas en contextos no clínicos. Revista Sistémica. 4-5 zk, orr.15-26
- COLAPINTO, J.(1996): La dilución del proceso familiar en los servicios sociales implicados para el tratamiento de las familias negligentes. Rev. Redes I. Nº2.
- COLETTI, M.(1995): Familias Multiproblemáticas, ¿Servicios Multiproblématicos?. Grupo Dictia. Barcelona.
- CYRULNIK,B.(2002): Los patitos feos. La resiliencia, una infancia infeliz no determina la vida. Gedisa. Barcelona.
- GUSART, M.(1990): La demanda familiar desde una aproximación sistémica. RTS nº118. Colegio Oficial de D. Trabajo Social de Cataluña.
- KORNBLIT,A.(1984): Somática familiar, enfermedad orgánica y familia. Gedisa. Barcelona.
- McGOLDRICK, M. y GERSON, R.(1993): Genograma en la evaluación familiar. Gedisa. Barcelona
- PAYNE, M., (2002): Teorías contemporáneas del Trabajo Social, Barcelona, Paidós
- PONTICELLI, M.P.(1998): Modelos teóricos del Trabajo Social. Lumen-Humanitas. Bs.As.
- QUINTERO, A.M.(1997): Trabajo Social y Procesos Familiares. Lumen-Humanitas. Bs. As.
- QUINTERO, M.T. y GENISANS, N. (1995): El diagnóstico Social. Humanitas. Bs. As.
- SALZBERGER-WITTENBERG, I. (1992): La relación asistencia.-Amorrortu.Bs.AS

Aldizkariak

- Revista Cuadernos de trabajo social: <http://revistas.ucm.es/index.php/CUTS>
- PORTULARIA - Revista de Trabajo Social - Huelvako Unibertsitatea. www.uhu.es/publicaciones/revistas/portularia
- Revista "Trabajo Social Hoy" <http://www.comtrabajosocial.com/index.asp?tp=2&pag=pub&sub=prev>
- RUA: Alternativas. Cuadernos de Trabajo Social. <http://rua.ua.es/dspace/handle/10045/5269>
- Revista de Treball Social. Col.legi Oficial de Diplomats en Treball Social i Assitents Socials de Catalunya. http://www.tscat.cat/index.php?option=com_content&view=article&id=68&Itemid=168&lang=ca
- Zerbitzuan.
- Revista Servicios Sociales y Política Social. Consejo General de Trabajo social.
- REVISTA DE FAMILIAS Y TERAPIAS. INSTITUTO CHILENO DE TERAPIA FAMILIAR. http://www.terapiafamiliar.cl/web/cont_revista.php?cod_info=1
- REVISTA MOSAICO. <http://www.featf.org/revista-mosaico.php>
- REDES. Revista de psicoterapia relacional e intervenciones sociales.<http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=9530>
- FAMILIA. <http://www.ccfamilia.upsa.es/>
- CUADERNOS STIRPE. <http://www.stirpe.net/>
- Journal of Family Therapy
- Family process
- Clinical social work journal
- Child and family social work
- Journal of Family Social Work

Interneteko helbide interesgarriak

- <http://www.cgtrabajosocial.com/consejo/blogotsfera>
<http://ifsw.org/>
<http://www.siis.net/eu/>
<http://www.socialworker.com/home/index.php>
Balora Tresna: http://www.gizartelan.ejgv.euskadi.net/r45-contss/eu/contenidos/informacion/balora/eu_doc/balora.html
http://www.gizartelan.ejgv.euskadi.net/r45-contss/eu/contenidos/informacion/balora/eu_doc/adjuntos/taxonomia%20adierazleak.pdf
Gizarte-diagnostikoa eta bazterkeria baloratzeko baliabide bateratuak
http://www.gizartelan.ejgv.euskadi.net/r45-contss/eu/contenidos/informacion/instrumento_valoracion/eu_instrume/balorazioa_baliabidea.html
- Babesik gabeko haurrekin esku-hartzeko liburua.
<http://www.bizkaia.eus/home2/Archivos/DPTO3/Temas/Pdf/manual%20de%20intervenci%C3%B3n%20eu.pdf>
- Gizarte-diagnostikoa eta bazterkeria baloratzeko baliabide bateratuak
http://www.gizartelan.ejgv.euskadi.eus/r45-contss/eu/contenidos/informacion/instrumento_valoracion/eu_instrume/balorazioa_baliabidea.html

OHARRAK

Iatzizko komunikazioan zuzentasun ezak (gramatikala eta ortografikoa) suspentsoa ekar dezake.